

Anonymizované znění

Překlad

C-381/23 – 1

Věc C-381/23 [Geterfer] i

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

19. června 2023

Předkládající soud:

Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

19. června 2023

Navrhovatelka:

ZO

Odpůrkyně:

JS

[omissis]

Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt
(Okresní soud Mönchengladbach-Rheydt)

Familiengericht (Rodinný soud)

Usnesení

V rodinné věci

1. ZO, [omissis] Mönchengladbach,

navrhovatelky,

[omissis]

proti

2. JS, [omissis] Belgie,

odpůrkyni,

[omissis]

rozhodl Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt (Okresní soud Mönchengladbach-Rheydt)

dne 19. června 2023

[omissis]

takto:

Předkládací rozhodnutí ze dne 9. března 2023 se mění takto:

Věc se na základě článku 267 SFEU předkládá Soudnímu dvoru Evropské unie k rozhodnutí o předběžné otázce, zda se jedná o překážku litispendence podle nařízení (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008, probíhá-li v Belgii řízení mezi otcem a matkou dítěte ve věci výživného pro dítě, zatímco v Německu je později zahájeno řízení o výživné pro dítě, a to nyní již plnoletým dítětem proti jeho matce.

Skutkový stav:

Otec dítěte a odpůrkyně byli manželé. Manželství bylo rozvedeno dne 29. listopadu 2010.

V manželství se narodila navrhovatelka, nar. dne 29. listopadu 2001.

Dále se v manželství narodil syn, nar. dne 5. května 2000.

Děti po rozchodu rodičů žily nejprve u své matky v Belgii.

Navrhovatelka a její bratr jsou hlášeni u svého otce na adrese jeho adresy a rovněž v [omissis] Belgii u své matky. Ve skutečnosti navrhovatelka přes týden pobývá v [omissis] na internátu.

Bratr navrhovatelky žije od dubna 2019 plně u odpůrkyně poté, co předtím rovněž žil v internátu.

Rozsudkem 7. senátu rodinného soudu, soudu prvního stupně v Eupenu ze dne 17. prosince 2014 [omissis] bylo otci dětí uloženo, aby matce dětí platil měsíční výživné ve výši 358,00 eur na dítě

Rozsudkem 7. senátu rodinného soudu, soudu prvního stupně v Eupenu, ze dne 31. srpna 2017 [omissis] bylo otci dětí svěřeno „hlavní ubytovací právo“ ve vztahu k navrhovatelce a jejímu bratrovi.

U soudu prvního stupně v Eupenu je pod spisovou značkou 362/14 vedeno řízení ve věci výživného pro dítě (odpůrkyně proti otci dítěte), které bylo v srpnu 2018 přerušeno a navrhovatelkou dopisem ze dne 17. srpna 2021 obnoveno.

Navrhovatelka tvrdí, že se převážně během školních prázdnin a v době školního volna zdržuje u otce. Kontakt se svou matkou odmítá.

Navrhovatelka cestou postupné žaloby navrhuje, aby soud uložil odpůrkyni povinnost

1. poskytnout informace o svých příjmových a majetkových poměrech za období od listopadu 2017 do října 2018 a k prokázání této informace poskytnout následující dokumenty:

- přiznání k dani z příjmu fyzických osob včetně příloh za roky 2015, 2016 a 2017, jakož i výměry daně z příjmu fyzických osob za roky 2015, 2016 a 2017 včetně případných opravných výměrů

Pro případ příjmů ze závislé činnosti:

- předložení vyúčtování mezd za období od listopadu 2017 do října 2018

Pro případ příjmů z pronájmu a pachtu:

- příjmy/výkaz příjmů a výdajů za roky 2015, 2016 a 2017

Pro případ příjmů z kapitálového majetku:

- předložení příslušných bankovních potvrzení za roky 2015, 2016 a 2017

Pro případ pobírání sociálních dávek:

- předložení aktuálního rozhodnutí o dávkách

2. ve druhém stupni učinit případné čestné prohlášení o správnosti a úplnosti poskytnutých údajů

3. ve třetím stupni zaplatit navrhovatelce nedoplatek na výživném od listopadu 2017 do data zahájení řízení, který ještě bude vyčíslen, a běžné výživné od data zahájení řízení, které ještě bude vyčísleno.

Odpůrkyně navrhuje, aby soud návrhy zamítl.

Odpůrkyně má za to, že Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt (Okresní soud Mönchengladbach-Rheydt) – rodinný soud – není mezinárodně ani místě příslušný.

Tvrdí, že navrhovatelka žije v internátu a o víkendech pobývá u přítelkyň. Do doby před zhruba jedním rokem trávila pravidelně každý druhý víkend u ní v Belgii. Navíc probíhá jiné řízení a návrh podaný navrhovatelkou je proto nepřipustný.

Soud návrh v plném rozsahu zamítl usnesením ze dne 3. listopadu 2021 pro překážku litispendence ve vztahu k řízení o výživném pro dítě zahájenému v Belgii. Jedná se rovněž o totožný předmět sporu. Německé právo sice rozděluje právo na výživné na nárok nezletilé osoby a výživné pro plnoletou osobu. V projednávané věci se ale navrhovatelka domáhá obou nároků.

Podle čl. 203 § 1 belgického Code Civil (občanský zákoník, dále jen „OZ“) mají rodiče vůči dětem vyživovací povinnost, a to až do ukončení vzdělávání, i po dosažení plnoletosti dovršením 18. roku života (článek 388 OZ). Bez újmy práv dítěte mají rodiče v tomto rozsahu vzájemnou povinnost platit výživné (článek 203a OZ).

Účastníci obou řízení (v projednávané věci: plnoleté dítě / v Belgii: otec) sice nejsou totožní, jedná se ale o totožný předmět sporu, hrozí tedy nebezpečí protichůdných rozhodnutí.

Proti tomuto rozhodnutí podal navrhovatel stížnost dopisem ze dne 30. listopadu 2021.

Oberlandesgericht Düsseldorf (Vrchní zemský soud v Düsseldorfu) usnesením ze dne 26. dubna 2022 zrušil rozhodnutí zdejšího soudu a věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí zdejším soudem.

Rozhodnutí bylo odůvodněno tím, že dotčené řízení a řízení v Belgii nemají totožný předmět sporu.

Příslušné právní předpisy:

Vnitrostátní právní předpisy: § 261 Zivilprozessordnung (občanský soudní řád) (Překážka litispendence)

- (1) Podáním žaloby je odůvodněna překážka litispendence sporu.
- (2) Překážka litispendence nároku podaného až v průběhu řízení nastává okamžikem, ve kterém je uplatněn nárok v ústní části řízení nebo je učiněno písemné podání splňující požadavky § 253 odst. 2 bodu 2.

(3) Překážka litispendence má tyto účinky:

- **1. během trvání překážky litispendence nemůže žádný z účastníků zahájit v téže věci řízení u jiného soudu;**
- 2. příslušnost procesního soudu není dotčena změnou okolností, které jí zakládají.

Ustanovení evropského práva

Článek 12 nařízení (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 (Překážka litispendence)

1. Je-li u soudů různých členských států zahájeno řízení v téže věci mezi týmiž stranami, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.
2. Jakmile je určena příslušnost soudu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, prohlásí se soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, za nepříslušný ve prospěch prvního soudu.

Důvody předložení předběžné otázky:

Věc se předkládá Soudnímu dvoru k rozhodnutí na základě čl. 267 odst. 2 SFEU z těchto důvodů:

Otázka, zda je dána překážka litispendence, je relevantní pro rozhodnutí sporu, protože v případě překážky litispendence musí být zdejší návrh na výživné podle čl. 12 odst. 2 nařízení (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 bez přerušení rovnou zamítnut.

Nařízení (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 se na projednávané řízení použije.

Toto nařízení se podle jeho článku 1 použije na vyživovací povinnosti vyplývající z rodinných vztahů, rodičovství, manželství nebo švagrovství. V projednávané věci se jedná o nároky na výživné pro dítě, které uplatňuje již plnoletá navrhovatelka, dříve při nezletilosti navrhovatelky její otec, vůči své matce.

Podle článku 3 nařízení Rady (ES) č. 4/2009 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností (dále jen „nařízení 4/2009“) je podle písm. b) příslušný členský stát, v němž má oprávněný (v projednávané věci navrhovatelka) místo obvyklého pobytu. S ohledem na pobyt v internátu by to mohlo být Německo, i když se navrhovatelka občas zdržuje i v Belgii, což je popíráno.

Je-li podle článku 12 nařízení u soudů různých členských států zahájeno řízení v téže věci mezi týmiž stranami, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.

Poté, co se soud, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, určí jako příslušný, prohlásí se soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, za nepřislušný ve prospěch prvního soudu.

Soud má za to, že rozhodnutí Oberlandesgericht Düsseldorf (Vrchní zemský soud v Düsseldorfu) je v rozporu s unijním právem. V projednávané věci se jedná o otázku překážky litispendence podle článku 12 nařízení (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008. Podle názoru soudu jsou v belgickém i zdejším řízení zastoupeny tytéž strany. Podle článku 12 přitom nejsou relevantní role stran v jednotlivých řízeních. Soudní dvůr považuje různé osoby za „tytéž strany“ tehdy, pokud se jejich zájmy shodují do té míry, že rozsudek vydaný proti jedné straně vyvolává právní moc vůči druhé straně (rozsudek Soudního dvora, C-351/96 Drouot, Sig 98 I-3075 bod 19). Přeneseme-li judikaturu Soudního dvora Evropské unie týkající se Úmluvy o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech na nařízení č. 4/2009, je nezbytné mít za to, že se jedná o tytéž strany, pokud v jednom řízení není stranou dítě samotné, nýbrž se výživného pro dítě domáhá v jeho zastoupení rodič, jestliže rozsudek má účinky i pro dítě nebo proti němu [omissis] [odkaz na literaturu]. Podle názoru předkládacího soudu tomu tak v projednávané věci je.

Rovněž se podle názoru soudu jedná o tentýž předmět nároku. Žaloba na plnění týkající se placení výživného a postupná žaloba domáhající se jeho placení mají totožný předmět [omissis] [odkaz na literaturu].

Poučení o opravných prostředcích:

Opravný prostředek proti tomuto usnesení není přípustný.

[omissis]